

N A C R T

***PROGRAM ZA PODSTICANJE INOVACIJA U FUNKCIJI
UNAPREĐENJA ZDRAVSTVENOG TURIZMA KROZ
ISTRAŽIVANJE, RAZVOJ I USVAJANJE NOVIH
TEHNOLOGIJA***

Mart 2024. godine

SADRŽAJ

SADRŽAJ	2
I OSNOV DONOŠENJA PROGRAMA ZA PODSTICANJE INOVACIJA U FUNKCIJI UNAPREĐENJA ZDRAVSTVENOG TURIZMA KROZ ISTRAŽIVANJE, RAZVOJ I USVAJANJE NOVIH TEHNOLOGIJA.....	3
II FINANSIJSKI OKVIR ZA REALIZACIJU PROGRAMA	5
III OSNOV DONEŠENJA PROGRAMSKE LINIJE ZA PODSTICANJE ISTRAŽIVANJA U FUNKCIJI UNAPREĐENJA ZDRAVSTVENOG TURIZMA.....	6
IV PRIHVATLJIVI PODNOSIOCI PRIJAVA.....	10
V OBAVEZE KOJE SE ODOSE NA POMOĆ MALE VRIJEDNOSTI.....	11
VI PRIHVATLJIVOST PARTNERA I FORMIRANJE PARTNERSTVA.....	15
VII BROJ PRIJAVA PO PODNOSIOCU PRIJAVE	15
VIII TRAJANJE PROJEKATA	15
IX FINANSIJSKA ALOKACIJA I IZNOSI BESPOVRATNIH SREDSTAVA.....	15
X DVOSTRUKO FINANSIRANJE	16
XI PRIHVATLJIVE AKTIVNOSTI PROJEKTA	17
XII NEPRIHVATLJIVE AKTIVNOSTI PROJEKTA.....	17
XIII PRIHVATLJIVI TROŠKOVI PODNOSIOCA PRIJAVE.....	18
XIV NEPRIHVATLJIVI TROŠKOVI	20
XV POSTUPAK DODJELE BESPOVRATNIH SREDSTAVA	20
XVI DOKUMENTACIJA ZA PRIJAVU	27

I OSNOV DONOŠENJA PROGRAMA ZA PODSTICANJE INOVACIJA U FUNKCIJI UNAPREĐENJA ZDRAVSTVENOG TURIZMA KROZ ISTRAŽIVANJE, RAZVOJ I USVAJANJE NOVIH TEHNOLOGIJA

Zdravstveni turizam¹ u Evropskoj uniji (EU) ostvaruje prihod od 46,9 milijardi eura, što predstavlja 4,6% ukupnih prihoda od turizma i 0,33% BDP-a EU28. Istraživanje Evropske komisije pokazuje da je veliki dio građana Evropske unije, oko 49%, spremno putovati radi zdravstvene zaštite². Zdravstveni turizam je, prema procjenama Svjetske turističke organizacije iz 2018. godine najbrže rastuća grana turizma, s godišnjim rastom od 15 do 20% na svjetskom nivou.

Glavni strateški dokument koji je prepoznao da zdravstveni turizam može, u relativno kratkom roku, postati jedan od vodećih turističkih proizvoda Crne Gore je Strategija pametne specijalizacije 2019-2024. U daljem procesu preduzetničkog otkrivanja, koji je najvažnija metodologija implementacije Strategije pametne specijalizacije, Inovaciona radna grupa za „Održivi i zdravstveni turizam“ je uradila analizu: *Trenutno stanje i potencijali razvoja održivog i zdravstvenog turizma u Crnoj Gori*. Jedan od zaključaka analize je da je potrebno podstaknuti kako sektor turizma, tako i sektor zdravstva na kreiranje proizvoda kojim bi jačali postojeće kapacitete, unaprijedili i proširili sopstvenu ponudu, kreirali nove aranžmane i otvorili nova tržišta uz povezivanje upravo sektora medicine i turizma.

Takođe, 2021. godine usvojen je Program razvoja zdravstvenog turizma Crne Gore 2021-2023. godine s Akcionim planom do 2023. godine. Programom je, osim velikih potencijala za razvoj, prepoznato i niz izazova u razvoju poput nedovoljne zakonske definisanosti, neusklađenosti zakonodavnog okvira koji se odnosi na oblast zdravstvenog turizma, ali i nedovoljnih ulaganja u infrastrukturu, nedovoljne diversifikacije turističkog proizvoda, izraženost sezonskog karaktera i dominantna vezanost za obalno područje.

¹ Prema definiciji Svjetske zdravstvene organizacije (2015) zdravstveni turizam je „složena privredna djelatnost u kojoj bitno mjesto zauzima stručno i kontrolisano korišćenje prirodnih ljekovitih potencijala, postupaka fizikalne medicine i programiranih fizičkih aktivnosti u svrhu održavanja i unapređenja fizičkog, mentalnog i duhovnog zdravlja turista, te poboljšanja kvaliteta njihovog života“.

² (Mainil i sur., 2017).

U Crnoj Gori, osim podataka o broju dolazaka i noćenja turista koje objavljuje Monstat, nema drugih statističkih podataka koji mogu služiti u svrhe procjene rezultata ostvarenih zdravstvenim turizmom, te se može govoriti samo o procjenama³. Novi zakonski okvir će detaljnije definisati pojmove vezane za zdravstveni turizam, što će služiti kao temelj za prikupljanje statističkih podataka u području zdravstvenog turizma.

Zdravstveni turizam u Crnoj Gori predstavlja proizvod s visokim potencijalom rasta najviše zbog niza uporednih prednosti mnogih crnogorskih turističkih destinacija, kao što su: blizina velikih emitivnih tržišta, bogatstvo prirodnih ljekovitih faktora, kvalifikovan kadar i zbog opšte atraktivnosti destinacije kao što su toplo i čisto more, ekološka očuvanost, bogatstvo prirodne i kulturne baštine, povoljna klima, te sigurnost države.

Zdravstveni turizam obuhvata:

- a) Medicinski turizam;
- b) Lječilišni turizam; i
- c) Wellness turizam.

Program za podsticanje inovacija u funkciji unapređenja zdravstvenog turizma kroz istraživanje, razvoj i usvajanje i novih tehnologija iniciran je u okviru međuresorne saradnje Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija i Ministarstva zdravlja kako bi inovaciona politika doprinijela unapređenju i razvoju zdravstvenog turizma kroz podsticanje aktivnosti istraživanja i razvoja kao i usvajanja novih tehnologija od strane javnog i privatnog sektora.

³ Program razvoja zdravstvenog turizma Crne Gore 2021-2023. godine s Akcionim planom do 2023. godine

II FINANSIJSKI OKVIR ZA REALIZACIJU PROGRAMA

Predviđena sredstva za ovaj program za 2024. godinu iznose: **500.000,00 eura**.

Realizacija programa podržana je kroz nacionalni budžet:

Org. kod 41301 - Ministarstvo zdravlja

Program 21 011 Zaštita, očuvanje i unapređenje zdravlja

Potprogram 21 011 001 Razvoj i podrška sistemu zdravstva

Aktivnost 21 011 001 009 Razvoj zdravstvenog turizma

0750 431-9 Ostali transferi institucijama **250.000,00 eura; i**

Org. kod 40701 – Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija

Program 15 037 Inovacije i tehnološki razvoj

Potprogram 15 037 003 Podrška razvoju inovacione infrastrukture i inovacioni programi

Fonda za inovacije

Aktivnost 15 037 003 002 Podrška Fonda za inovacije

0140 431-9 Ostali transferi institucijama 2.400.000,00 eura od čega je **250.000,00 eura** namijenjeno Programu.

Realizacija programa kroz navedena sredstva podrazumijeva:

1. Bespovratna sredstva za Korisnike Programa (grant);
2. Operativnu podršku Fondu za inovacije Crne Gore u implementaciji Programa⁴;
3. Procjena projektnih prijedloga u odnosu na kriterijume odabira (naknada za rad evaluatora);

U slučaju da sredstva iz nacionalnog budžeta ne budu ugovorena u cjelosti, Fond za inovacije Crne Gore će, uz saglasnost resornih ministarstava i Osnivača - Vlade Crne Gore, utvrditi prenamjenu i/ili preusmjeravanje preostalih sredstava za druge programske aktivnosti.

⁴ Operativni troškovi Fonda za inovacije podrazumijevaju angažovanje jednog projektnog asistenta – juniora (12.000 eura bruto godišnje) na dvije godine i troškove evaluacije 9.000 eura. Ukoliko troškovi evaluacije budu niži, ostatak sredstava će se preusmjeriti na stavku 1, koja se odnosi na bespovratna sredstva za Korisnike programa.

III OSNOV DONEŠENJA PROGRAMSKE LINIJE ZA PODSTICANJE ISTRAŽIVANJA U FUNKCIJI UNAPREĐENJA ZDRASTVENOG TURIZMA

Prirodni ljekoviti faktori su dijelovi prirode koji povoljno djeluju na unapređenje i očuvanje zdravlja, poboljšanje kvaliteta života, kao i prevenciju, liječenje, oporavak i rehabilitaciju. Ministarstvo ekonomskog razvoja je 2011. godine napravilo mapu resursa koja je poslužila za pregled prirodnih resursa Crne Gore. Iz navedenog je vidljivo da Crna Gora ima veliki broj zaštićenih prirodnih područja, kako na nacionalnom, tako i na međunarodnom nivou, odnosno 26,30% državne teritorije čine zaštićena prirodna dobra. Pored navedenog prepoznati su i prirodni ljekoviti faktori poput peloida i morske soli koji se koriste već dugi niz godina u zdravstvenom turizmu.

Ipak, kao što je navedeno i u Programu razvoja zdravstvenog turizma Crne Gore 2021-2023. godine s Akcionim planom do 2023. godine, kada govorimo o prirodnoj ljekovitim faktorima postoji još uvijek nedovoljna iskorištenost potencijala kao i izazovi u kontroli kvaliteta.

Programskom linijom je predviđeno uspostavljanje finansijskog mehanizma:

- a) za jačanje postojećih znanja o primjenama ljekovitih prirodnih faktora i/ili;
- b) sticanje znanja o novim potencijalnim primjenama postojećih prirodnih ljekovitih faktora; i/ili
- c) sticanje novih znanja o potencijalnim ljekovitim primjenama prirodnih faktora,

koji će doprinijeti daljem istraživanju prirodnih ljekovitih faktora sa svrhom veće primjene i iskoristivosti u području zdravstvenog turizma kao i razvoju postojećih i novih lokaliteta za pružanje usluga zdravstvenog turizma. Navedenom programskom linijom stvorice se i baza projekata spremnih za dalja istraživanja postojećih ili novih lokaliteta bogatih ljekovitim prirodnim faktorima.

Takođe, ovom programskom linijom podstaći će se istraživačke organizacije iz Crne Gore da uspostave saradnju s inostranim i domaćim istraživačkim organizacijama. Navedenom saradnjom će se jačati istraživački kapaciteti organizacija u Crnoj Gori kroz transfer znanja s inostranim organizacijama kao i sticanjem novih znanja i vještina istraživača uključenih u sprovođenje projekata. Upravo to predstavlja preduslov za razvoj kvalitetnih istraživanja u području zdravstvenog turizma koja će u budućnosti biti osnov za pripremu projekata u područjima pametne specijalizacije finansiranih iz evropskih fondova.

Glavni preduslovi za uspješno sprovođenje ove programske linije su sljedeći:

- a) dovoljna zainteresovanost istraživačkih organizacija za učešće u projektima na temu prirodnih ljekovitih faktora;
- b) promocija i predstavljanje programa, primarno na istraživačkim institucijama s ciljem osiguravanja dovoljnog broja kvalitetnih projekata za finansiranje;
- c) uspostavljen program i obezbijedena sredstva u državnom budžetu za sprovođenje programa; i
- d) Fond za inovacije Crne Gore ima dovoljne kapacitete za upravljanje programom.

CILJEVI PROGRAMSKE LINIJE

Projekti moraju rezultirati jačanjem i sticanjem novih znanja o prirodnim ljekovitim faktorima kako bi se u skorijoj budućnosti osigurala dovoljna zaliha projekata s visokim nivoom spremnosti za dalji razvoj u svrhu primjene u zdravstvenom turizmu. Projekti podržani kroz ovu programsku liniju moraju da doprinose glavnom i specifičnim ciljevima programa.

Glavni cilj programske linije koji se očekuje nakon osam godina kontinuiranog sprovođenja iste je diversifikacija i unapređenje zdravstvenog turizma povećanjem primjene i veće iskoristivosti prirodnih ljekovitih faktora.

Specifični ciljevi, odnosno ishodi/učinci koji se očekuju pet godina nakon završetka sprovođenja projekata su sljedeći:

- a) Kreiranje baze kvalitetnih projekata s visokom nivoom spremnosti za dalji razvoj u svrhu primjene u zdravstvenom turizmu; i
- b) Jačanje kapaciteta istraživačkih organizacija za kvalitetna istraživanja u području zdravstvenog turizma.

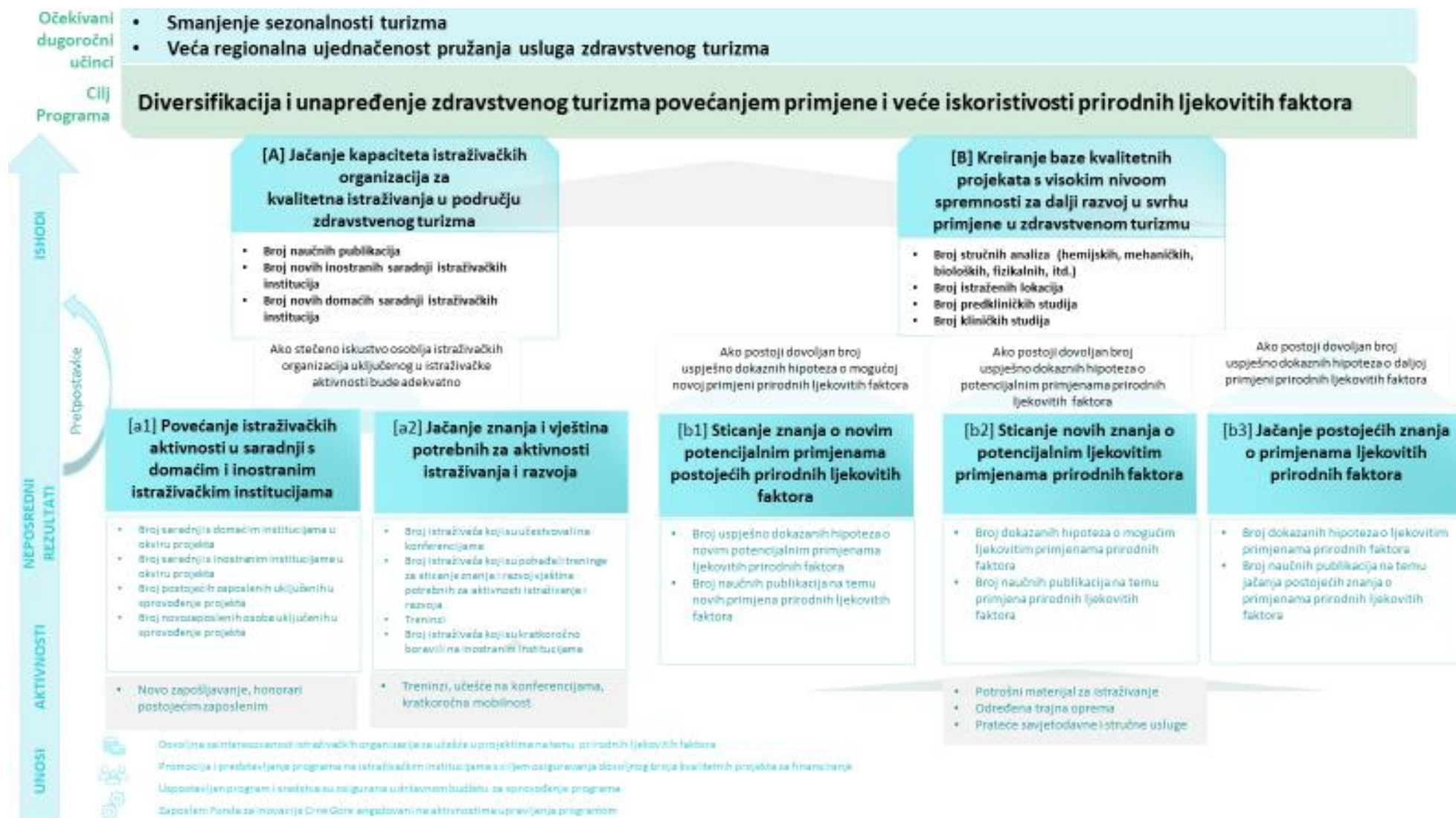
Rezultati koji se očekuju odmah nakon završetka sprovođenja projekata su sljedeći:

- a) Jačanje postojećih znanja o primjenama ljekovitih prirodnih faktora i/ili;
- b) Sticanje znanja o novim potencijalnim primjenama postojećih prirodnih ljekovitih faktora i/ili;
- c) Sticanje novih znanja o potencijalnim ljekovitim primjenama prirodnih faktora;
- d) Povećanje istraživačkih aktivnosti u saradnji s domaćim i inostranih istraživačkim institucijama; i
- e) Jačanje znanja i vještina potrebnih za aktivnosti istraživanja i razvoja.

Teorija promjene

Za potrebe izrade ovog programa urađena je Teorija promjene. Riječ je o metodologiji planiranja koja opisuje kako su zamišljeni procesi promjene u Programu, odnosno prikazuje odnose i korake između programskih aktivnosti, prelaznih rezultata te ishoda i učinaka, dok istovremeno navodi kontekst i indikatore kojima će se mjeriti neposredni rezultati, ishodi i dugoročni učinci.

PROGRAM ZA PODSTICANJE INOVACIJA U FUNKCIJI UNAPREĐENJA ZDRAVSTVENOG TURIZMA KROZ ISTRAŽIVANJE, RAZVOJ I USVAJANJE NOVIH TEHNOLOGIJA

IV PRIHVATLJIVI PODNOSIOCI PRIJAVA

U okviru ove Programske linije podnosioci mogu biti:

- a) „organizacija za istraživanje i širenje znanja” ili „istraživačka organizacija” što znači subjekt (kao što su univerziteti ili istraživački instituti, kancelarije za prenos tehnologije, posrednici u inovaciji, fizička lica ili virtuelni kolaborativni subjekti usmjereni na istraživanje), bez obzira na njegov pravni status (organizaciju na osnovu javnog ili privatnog prava) odnosno način finansiranja, čiji je prvenstveni cilj nezavisno sprovoditi temeljno istraživanje, industrijsko istraživanje ili eksperimentalni razvoj, odnosno s rezultatima tih djelatnosti upoznati široku javnost, putem predavanja, objavljivanja ili prenosa znanja, shodno Okviru Zajednice za državne pomoći za istraživanje i razvoj i inovacije (2022/C 414/01), poglavlju 1.3., tački 16. (ff).

ili

- b) **preduzeća (trgovačka društva) koji spadaju u jednu od tri kategorije:**

Kategorija preduzeća	Broj zaposlenih	Promet/ Poslovni prihod	ili	Ukupna aktiva
Srednja preduzeća	< 250	≤ € 50 miliona		≤ € 43 miliona
Mala preduzeća	< 50	≤ € 10 miliona		≤ € 10 miliona
Mikro preduzeća	< 10	≤ € 2 miliona		≤ € 2 miliona

Preduzeća moraju biti:

- ✓ MMSP-ovi u skladu sa definicijom u Prilogu 1. Uredbe GBER.
- ✓ upisana u Centralni registar privrednih subjekata Crne Gore;
- ✓ imati sjedište na teritoriji Crne Gore;
- ✓ koja su ispunila sve obaveze redovnog plaćanja poreza i doprinosa;
- ✓ koja nijesu u pred-stečajnom, stečajnom, likvidacijskom postupku, obustavila su redovnu poslovnu aktivnost ili sl. u skladu s nacionalnim propisima;
- ✓ koja nijesu preduzeća u teškoćama prema GFI za 2023. godinu

Prihvatljivi podnosioci prijava iz točke IV a) i IV b), osim uvjeta navedenih u točkama točkama IV a) i IV b), da bi bili prihvatljivi podnosioci moraju biti licencirane naučnoistraživačke ustanove u skladu sa Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti ("Službeni list CG", br. 80/2010, 40/2011, 57/2014 i 82/2020.).

Bespovratna sredstva koja se dodjeljuju korsnicima iz točke IV a) ne predstavljaju državnu pomoć, pod uvjetom da Organizacije za istraživanje i širenje znanja („istraživačke organizacije”) ne zadovoljavaju uslove za preduzetnika. Ti uslovi ne zavise od njihovog pravnog statusa, odnosno od toga da li je osnovan u skladu s javnim ili privatnim pravom, ili od njegove ekonomske prirode, odnosno od toga nastoji li ostvaruje dobit ili ne. Ono što je odlučujuće za neispunjavanje uslova iz definicije preduzetnika jeste činjenica da ekonomske djelatnosti koje se sastoje od ponude proizvoda ili usluga na određenom tržištu ne premašuju 20% ukupnih godišnjih kapaciteta organizacije. U slučaju da se istraživačka organizacija bavi i ekonomskim i neekonomskim djelatnostima, javno finansiranje neekonomskih djelatnosti neće biti obuhvaćeno članom 107. stavkom 1. Ugovora o funkcionisanju Evropske unije, ako je moguće jednoznačno odvojiti dvije vrste aktivnosti, njihove troškove, finansiranje i prihode kako bi se djelotvorno izbjeglo unakrsno subvencionisanje ekonomske djelatnosti. Podnosilac prijave **iz točke IV a)** je dužan proučiti *Smjernice za korisnike vezane uz primjenu pravila o državnim pomoćima* i usklađenost s glavnim odredbama potvrditi Izjavom podnosioca/partnera prijave (Izjava o neekonomskim aktivnostima).

Bespovratna sredstva koja se dodjeljuju korisnicima iz točke IV b) odnosno mikro, malim i srednjim preduzećima u sklopu ovog Programa predstavljaju **pomoć male vrijednosti (de minimis pomoć)** u smislu Zakona o kontroli državne pomoći (Sl. list, br. 012/18).

V OBAVEZE KOJE SE ODOSE NA POMOĆ MALE VRIJEDNOSTI

Pomoć male vrijednosti za aktivnosti u sklopu ovog Programa se dodjeljuje prema pravilima za dodjelu pomoći male vrijednosti (*de minimis* pomoći) u smislu Uredbe Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. decembra 2013. o primjeni članova 107. i 108. Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na *de minimis* pomoć⁵ i Uredbe Komisije (EU) 2020/972 od 2. jula 2020. o izmjeni Uredbe (EU) br. 1407/2013 u pogledu njezina produljenja i o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 u pogledu njezina produljenja i odgovarajućih prilagodbi⁶ (u daljnjem tekstu: *de minimis* Uredba), koja se u Crnoj Gori primjenjuje shodno Pravilniku o listi pravila o državnoj pomoći – prilog 7⁷.

Gornja granica pomoći male vrijednosti koja se može dodijeliti jednom privrednom društvu, odnosno mikro, malim i srednjim preduzećima u sklopu ovog Programa, u

⁵SL L 352/1, 24.12.2013.

⁶ SL L 215/3, 7.7.2020.

⁷ Sl. list CG br. 35/14, 2d/15, 38/15, 20/16, 33/2020, 38/2020, 53/2020, 98/2020, 139/2020, 44/2021, 107/2021, 131/2021, 15/2022 i 55/2022.

skladu sa članom 3 stavom 2 *de minimis* Uredbe ne smije preći 200.000 EUR tokom bilo kojeg perioda od tri fiskalne godine.

Ukupan iznos pomoći male vrijednosti koja se može dodijeliti u Crnoj Gori jednom privrednom društvu koji obavlja drumski prevoz tereta za najamninu ili naknadu, u skladu sa članom 3 stavom 2 *de minimis* Uredbe ne smije preći 100.000 EUR tokom bilo kojeg perioda od tri fiskalne godine. Ta se *de minimis* pomoć ne smije koristiti za kupovinu vozila za drumski prevoz tereta.

Navedene gornje granice od 200 000 odnosno 100 000 EUR se primjenjuju po jednom privrednom društvu bez obzira na oblik *de minimis* pomoći ili na cilj koji se namjerava postići, kao i nezavisno od toga finansira li se pomoć koja se dodjeljuje u potpunosti ili djelimično iz sredstava koja su porijeklom iz Europske unije ili iz Crne Gore.

Za potrebe gornjih granica utvrđenih članom 3 stavom 2 *de minimis* Uredbe, pomoć se izražava kao bespovratna novčana sredstva. Svi iznosi koji se primjenjuju su bruto iznosi tj. iznosi prije odbijanja poreza i drugih naknada. Pomoć koja se isplaćuje u više rata, diskontuje se na vrijednost pomoći u trenutku njene dodjele. Kamatna stopa koja se primjenjuje pri diskontovanju je diskontna kamatna stopa koja se primjenjuje u trenutku dodjele *de minimis* pomoći.

Ako bi se dodjelom nove *de minimis* pomoći mogla preći odgovarajuća gornja granica *de minimis* pomoći, ni jedna od tih novih pomoći ne može se dodijeliti na osnovu ovog Programa.

Pomoć male vrijednosti (*de minimis* pomoć) iz ovog Programa smatra se dodijeljenom na dan donošenja odluke o dodjeli pomoći male vrijednosti od strane Fonda za inovacije nezavisno od datuma isplate *de minimis* pomoći privrednom društvu.

Pomoć male vrijednosti u sklopu ovog Programa se dodjeljuje poštujući pravilo iz člana 2 stav 2 *de minimis* Uredbe, prema kojem se svi subjekti koje kontroliše, na pravnoj ili *de facto* osnovi, isti subjekt smatraju jednim privrednim društvom. Pojam „jedno privredno društvo“ obuhvaća sva preduzeća koja su u najmanje jednom od slijedećih međusobnih odnosa:

- a) jedno preduzeće ima većinu glasačkih prava akcionara ili članova u drugom preduzeću;
- b) jedno preduzeće ima pravo da imenuje ili smijeni većinu članova upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela drugog preduzeća;
- c) jedno preduzeće ima pravo da ostvari dominantan uticaj na drugo preduzeće prema ugovoru sklopljenim s tim preduzećem ili prema odredbi statuta ili ugovora tog preduzeća;
- d) jedno preduzeće koje je akcionara ili član u drugom preduzeću, samo kontroliše, u skladu sa dogovorom sa drugim akcionarem ili

članovima tog preduzeća, većinu glasačkih prava akcionara ili članova u tom preduzeću.

Preduzeća koja su u bilo kojem od odnosa navedenih u tačkama a) do d) preko jednog ili više drugih preduzeća također se smatraju jednim privrednim društvom.

Podnosilac prijave je dužan dostaviti Izjavu o svim preduzećima s kojima je povezan prema definiciji jednog privrednog društva.

Izuzete djelatnosti i proizvodi

Pomoć male vrijednosti iz ovog Programa ne može da se dodijeli:

- a) za djelatnosti usmjerene izvozu u treće zemlje ili države članice Europske unije, odnosno pomoć koje su direktno povezana sa izvezenim količinama, sa uspostavljanjem i funkcionisanjem distributivne mreže ili sa drugim tekućim troškovima povezanim s izvoznom djelatnošću⁸;
- b) ako je pomoć uslovljena upotrebom domaćih proizvoda umjesto uvezenih.

U slučaju spajanja i preuzimanja preduzetnika, u skladu sa članom 3 stavom 8 *de minimis* Uredbe, prilikom utvrđivanju da li se poštuje odgovarajuća najviša primjenjiva gornja granica pomoći male vrijednosti sa bilo kojom novom pomoći male vrijednosti dodijeljenom novom privrednom društvu ili privrednom društvu koje preuzima drugo privredno društvo, u obzir se uzimaju sve ranije dodijeljene pomoći male vrijednosti dodijeljene bilo kojem od privrednih društava uključenih u postupak spajanja. Pomoći male vrijednosti koje su zakonito dodijeljene prije spajanja ili preuzimanja i dalje su u skladu sa zakonom.

Ako se jedno privredno društvo podijeli na dva ili više posebnih privrednih, *de minimis* pomoć dodijeljena prije te podjele, dodjeljuje se privrednom društvu koje je od nje ostvario korist, što je načelno privredno koje je preuzelo djelatnosti za koje je korišćena pomoć male vrijednosti. Ako takva raspodjela nije moguća, pomoć male vrijednosti dodjeljuje se srazmjerno, na osnovu knjigovodstvene vrijednosti vlasničkog kapitala novih privrednih društava na datum stupanja na snagu podjele.

Ako privredno društvo obavlja drumski prevoz tereta za najamninu ili naknadu, kao i druge djelatnosti na koje se primjenjuje gornja granica od 200.000 EUR, ta će se granica primjenjivati i na to privredno društvo, uz uslov da se osigura, na primjeren način, kao što je razdvajanje djelatnosti ili knjigovodstveno razdvajanje troškova, da pomoć djelatnosti cestovnog prijevoza robe/tereta neće premašiti 100.000 EUR i da se pomoć male vrijednosti ne koristi za kupovinu vozila za cestovni prijevoz tereta.

Kumulacija državne pomoći

⁸ Pomoć male vrijednosti za troškove sudjelovanja na sajmovima, odnosno za troškove studija ili savjetodavnih usluga potrebnih za uvođenje novog ili postojećeg proizvoda na novo tržište u drugim državama ne predstavljaju pomoć za izvoz.

Pomoć male vrijednosti koja se dodjeljuje u sklopu ovog Programa može se kumulirati sa *de minimis* pomoći dodijeljenoj za pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa do gornje granice utvrđene u Uredbi Komisije (EU) br. 360/2012. godine o primjeni člana 107. i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na *de minimis* pomoći koje se dodjeljuju privrednim društvima koji pružaju usluge od opšteg ekonomskog interesa⁹.

Pomoć male vrijednosti koja se dodjeljuje u okviru ovog Programa ne može se kumulirati sa državnom pomoći za iste opravdane troškove ili sa državnom pomoći za istu mjeru rizičnog finansiranja ako bi takva kumulacija prelazila najviši primjenjivi intenzitet ili iznos pomoći koji je u konkretnim okolnostima svakog pojedinog slučaja utvrđen uredbom o grupnom izuzeću, odnosno odlukom Agencije za zaštitu konkurencije. Pomoć male vrijednosti koja nije dodijeljena za određene opravdane troškove ili se njima ne može pripisati, može se kumulirati sa drugom državnom pomoći u skladu sa uredbom o grupnom izuzeću ili odlukom Agencije za zaštitu konkurencije.

Kontrola i monitoring pomoći male vrijednosti

Fond za inovacije kao davalac pomoći male vrijednosti (*de minimis* pomoć) za aktivnosti predviđene ovim Programom prije dodjele te pomoći pisanim putem obavještava podnosioca prijave o predviđenom iznosu pomoći male vrijednosti izraženom u obliku bruto novčane vrijednosti (ekvivalenta subvencije), kao i o tome da je korisnik pomoći male vrijednosti, pozivajući se na *de minimis* Uredbu te navodeći njezin naziv i podatke o njezinoj objavi.

Fond za inovacije dodjeljuje pomoć male vrijednosti iz ovog Programa tek nakon što od podnosioca prijave dobije izjavu, u pisanom ili elektronskom obliku, o svim *de minimis* pomoćima koje je primio u Crnoj Gori od bilo kojeg nadležnog organa u prethodne dvije i u tekućoj fiskalnoj godini (Obrazac Izjave nalazi se u Prilogu X ovog Programa).

Fond za inovacije dodjeljuje novu *de minimis* pomoć u skladu sa *de minimis* Uredbom tek kada utvrdi da to neće povisiti ukupan iznos pomoći male vrijednosti koju je podnosioc prijave primio do nivoa koji prelazi odgovarajuću gornju granicu iz člana 3 stava 2 *de minimis* Uredbe i da su ispunjeni svi uslovi predviđeni ovim Programom i *de minimis* Uredbom za dodjelu te pomoći.

Fond za inovacije vodi evidenciju, odnosno prikuplja i evidentira sve informacije u vezi sa dodjelom pomoći male vrijednosti u okviru ovog Programa i ispunjenosti svih uslova iz *de minimis* Uredbe. Evidencija o dodijeljenoj *de minimis* pomoći u sklopu ovog Programa čuva se 10 fiskalnih godina od datuma kada je dodijeljena posljednja pojedinačna pomoć iz ovog Programa.

⁹ SL L 114, 26.4.2012., str. 8.

Fond za inovacije će na pisani zahtjev u roku od 20 radnih dana ili u dužem roku koji je naveden u tom zahtjevu, dostaviti Agenciji za zaštitu konkurencije sve informacije koje ova Agencija smatra potrebnim da bi ocijenila da li su ispunjeni uslovi iz *de minimis* Uredbe, a posebno o ukupnom iznosu pomoći male vrijednosti koju je bilo koje privredno društvo primilo na osnovu te Uredbe ili drugih uređaba o *de minimis* pomoći.

Naprijed opisana pravila o dodjeli pomoći male vrijednosti (*de minimis* pomoći) u sklopu ovog Programa primjenjuju se do 31. decembra 2023. godine.

VI PRIHVATLJIVOST PARTNERA I FORMIRANJE PARTNERSTVA

Podnosioci moraju sprovesti projekat u kolaboraciji s inostranim istraživačkim institucijama. Inostrane istraživačke institucije mogu biti univerziteti, istraživački instituti, ili virtuelni kolaborativni subjekti usmjereni na istraživanje, bez obzira na njihov pravni status (organizaciju na osnovu javnog ili privatnog prava) te preduzeća koja u svojoj djelatnosti imaju istraživanje i razvoj.

Podnosioci prijave uz obaveznog partnera u inostranstvu mogu imati i partnersku instituciju iz Crne Gore. Partner iz Crne Gore mora dokazati jednake uslove propisane za podnosioca prijave iz tačke IV.

VII BROJ PRIJAVA PO PODNOSIOCU PRIJAVE

Podnosilac po Pozivu može podnijeti više od jednog projektnog prijedloga, s napomenom da se pojedinom korisniku bespovratnih sredstava ne smiju dvaput finansirati isti troškovi iz državnog budžeta, programa Unije i međunarodnih izvora.

VIII TRAJANJE PROJEKATA

U okviru ove programske linije projekti mogu trajati najmanje 12, a najviše 24 mjeseca, što znači da projekti treba da budu postavljeni na način da je predviđene projektne aktivnosti moguće realizovati u roku od 12 do 24 mjeseca.

IX FINANSIJSKA ALOKACIJA I IZNOSI BESPOVRATNIH SREDSTAVA

Ukupna vrijednost pojedinog projekta uključuje:

- bespovratna sredstva koja će biti dodijeljena pojedinom projektu od strane Fonda za dio prihvatljivih troškova projekta, i
- sredstva podnosioca prijave za sufinansiranje ostatka vrijednosti prihvatljivih troškova.

Iznosi bespovratnih sredstava

Najniži, odnosno najviši iznos bespovratnih sredstava koji se može dodijeliti projektu iznosi:

- najniži iznos 50.000,00 eura
- najviši iznos 100.000,00 eura

Sufinansiranje od strane Podnosioca prijave

Podnosioc prijave se obavezuje iz sopstvenih sredstava ili eksternim finansiranjem (svime što ne predstavlja sredstva iz državnog budžeta) obezbijediti sredstva sufinansiranja.

Program finansira do 90% prihvatljivih troškova nastalih u okviru sprovođenja prihvatljivih aktivnosti projekta. Podnosilac se obavezuje da će osigurati najmanje 10 % vlastitih izvora sredstava.

Sredstva sufinansiranje projekta mogu se dati samo kao novčani doprinos te ih mogu dati jedna ili više organizacija npr. korisnik i druge organizacije uključene u projekat.

Sredstva sufinansiranje mogu se koristiti samo za prihvatljive troškove u skladu sa tačkom XIII. ovog Programa koji su neophodni za sprovođenje i postizanje ciljeva projekta.

X DVOSTRUKO FINANSIRANJE

Načelo zabrane dvostrukog finansiranja podrazumijeva da treba izbjegavati dvostruko finansiranje istih troškova iz državnog budžeta, programa Evropske unije, međunarodnih izvora, te drugih davalaca državne pomoći.

Podnosioci ne smiju tražiti niti biti korisnici sredstava iz državnog budžeta, programa Evropske unije, međunarodnih izvora, te drugih davalaca državne pomoći za troškove koji će im biti nadoknađeni u okviru prijavljenog projekta i za finansiranje odabranog projekta.

Ukoliko je Podnosilac konkurisao za sredstva od drugih davalaca državne pomoći za iste opravdane troškove, potrebno je da dostavi izjavu u kojoj se navodi iznos i status ove podrške.

XI PRIHVATLJIVE AKTIVNOSTI PROJEKTA

Sredstva opredijeljena Programom koriste se za pokrivanje dijela opravdanih troškova projekta, a koji mora uključivati realizaciju aktivnosti:

1. Aktivnosti istraživačkog projekta;
2. Jačanje kapaciteta naučnoistraživačkih organizacija;
3. Nabavka opreme i materijala;
4. Kratkoročna putovanja istraživača - aktivnosti vezane uz mobilnost i umrežavanje, a mogu uključivati učešće na konferencijama, odlazak na teren u Crnoj Gori s ciljem prikupljanja materijala i podataka vezanih za istraživanje, boravak na istraživačkim organizacijama u inostranstvu, pohađanje seminara i svih vrsta edukacija koje doprinose profesionalnom razvoju istraživača jačajući njihove istraživačke kompetencije te doprinose ostvarenju opštih i specifičnih ciljeva projekta;
5. Srednjoročna putovanja istraživača odnose se na aktivnosti vezane uz mobilnost i umrežavanje, odnosno na boravke istraživača na partnerskoj organizaciji u inostranstvu u trajanju od 1 do 6 mjeseci koji doprinose ostvarenju opštih i specifičnih ciljeva projekta; i
6. Prateće konsultantske usluge koje uključuju usluge koje su nužne za ostvarivanje ciljeva projekata odnosno prenos znanja, kao što su savjetovanja stručnjaka u znanjima i vještinama koje ne posjeduje projektni tim. To se na primjer može odnositi na analize naučnih rezultata, savjetovanja o komercijalizaciji naučnog rezultata i sl.

XII NEPRIHVATLJIVE AKTIVNOSTI PROJEKTA

Sredstva opredijeljena programom NE mogu se koristiti za:

- nabavku polovne opreme;
- nabavku putničkih, teretnih i komercijalnih vozila;

- iznajmljivanje opreme, alata i materijala; i
- podizanje gotovine sa projektnog računa.

Neprihvatljive su i sve druge aktivnosti koje nisu navedene u tački XI Programa.

XIII PRIHVATLJIVI TROŠKOVI PODNOSIOCA PRIJAVE

Prihvatljivi troškovi Podnosioca prijave su:

Direktni troškovi

- 1.** Troškovi kupovine opreme koja je vezana isključivo uz istraživanje predloženo projektom. Navedeni troškovi mogu uključivati i specifičnu IT opremu i softverska rješenja ako su ona neophodna za sprovođenje predloženog istraživanja. Prihvatljivi su i troškovi povezani s nabavkom opreme (dostava, instalacija, kalibracija, edukacija za korištenje koju nudi dobavljač opreme). Pod stavku oprema spada oprema čija je jedinična vrijednost veća od 300,00 eura bez PDV-a. Podnosilac treba da vodi računa o tome da je ta oprema zaista neophodna za sprovođenje projekta i obrazložiti da se bez te opreme projekat ne bi mogao realizovati. Pravo na kupovinu opreme u vrijednosti iznad 1.500,00 eura imaju samo podnosioc prijave i prihvatljiv partner iz Crne Gore. Ukupan iznos troškova opreme ne smije biti veći od 50% prihvatljivih troškova projekta.
- 2.** Trošak korištenja opreme na drugoj instituciji prema važećem cjenovniku institucije, ako je direktno vezan uz sprovođenje projekta. Ukupan iznos troškova korištenja opreme na drugoj instituciji ne smije biti veći od 40% prihvatljivih troškova projekta.
- 3.** Troškovi materijala za potrebe projekta (potrošni materijal) odnosi se na materijale i uređaje čija je jedinična vrijednost manja od 300,00 eura bez PDV-a. Ukupan iznos troškova potrošnog materijala ne smije biti veći od 20% dodijeljenih bespovratnih sredstava.
- 4.** Troškovi istraživačkog osoblja odnose se na novozaposlene koji će raditi na sprovođenju projekta, kao i na dopunski rad zaposlenih. Pravo na troškove istraživačkog osoblja imaju podnosilac prijave i prihvatljiv partner iz Crne Gore. Pokriva se trošak za novozaposlene s kojima će istraživačka organizacija potpisati Ugovoru o radu, te se priznaje bruto 2 odnosno godišnja plata zajedno sa socijalnim

doprinosima zaposlenih. Ostali dodaci na platu, kao što su jubilarne nagrade, pokloni za djecu i regresi nijesu prihvatljivi za sufinansiranje sredstvima programa. Za postojeće zaposlene dozvoljava se ugovaranje dopunskog rada koji se može financirati u iznosu do najviše 30% od bruto 2 plate.

Ukupan iznos troškova osoblja ne smije biti veći od 60% prihvatljivih troškova projekta.

5. Troškovi kratkoročnih i srednjoročnih putovanja povezanih sa sprovođenjem projekta koji uključuju dnevnice (isključivo za kratkoročna putovanja), troškove smještaja, troškove prevoza i kotizacije.

Navedeni troškovi ne smiju biti veći od 10% dodijeljenih bespovratnih sredstava.

6. Troškovi pratećih konsultantskih usluga odnose se na one usluge koje projektni tim nema u svojoj ekspertizi, a nužne su za sprovođenje projekata. Troškovi pratećih konsultantskih usluga mogu uključivati na primjer: troškove izrade i analize naučnih rezultata, savjetovanja o komercijalizaciji naučnih rezultata i sl.

Navedeni troškovi ne smiju biti veći od 20% dodijeljenih bespovratnih sredstava.

7. Troškovi diseminacije koji uključuju troškove objave naučnih radova, lekture, kotizacije, povezani putni troškovi, troškovi smještaja i dnevnice, troškovi organizacije radionica/konferencija iz tematike predloženog projekta. Pravo na troškove diseminacije imaju podnosilac prijave i prihvatljiv partner iz Crne Gore.

Ukupan iznos troškova diseminacije ne smije biti veći od 10% prihvatljivih troškova projekta.

8. PDV na prihvatljive troškove za koje podnosilac prijave ne može osigurati njegov povraćaj.

Indirektni troškovi

Indirektni troškovi nastali kao posljedica sprovođenja projekta kod Podnosioca prijave izračunavaju se po fiksnoj stopi do visine od 10% iznosa ukupne vrijednosti dobivenih

bespovratnih sredstava. Pravo na indirektno troškove ima isključivo institucija koja je Podnosilac prijave u Crnoj Gori.

Indirektni troškovi nastali sprovođenjem projekta se ne pravdaju i uključuju na primjer:

- troškove održavanja prostora (zakonom propisani periodični pregledi, zamjenu utrošenih materijala i elemenata, periodične i vanredne radove i popravke);
- režijske troškove koji uključuju grijanje/hlađenje, struju, vodu, odvoz otpada;
- troškovi koji su u vezi sa nabavkom opreme kao što su: carinski i administrativni troškovi, troškovi špedicije, skladištenja i manipulacije i dr; i
- troškove sitnog inventara.

XIV NEPRIHVATLJIVI TROŠKOVI

Sljedeći troškovi nisu prihvatljivi:

- Porez na dodatu vrijednost (PDV) za koji je moguće zatražiti povraćaj;
- Dugovi i troškovi otplate duga (kamate);
- Naknade za gubitke, dugove ili potencijalne buduće obaveze;
- Troškovi koje je Podnosilac prijavio, a finansirani su u okviru druge aktivnosti ili programa koji dobije sredstva iz drugih javnih izvora finansiranja;
- Kupovina zemljišta ili objekata, uključujući i renoviranje;
- Kupovina vozila i *leasing*;
- Troškovi sudskih i vansudskih sporova;
- Troškovi za otvaranje, zatvaranje i vođenje računa;
- Gubici od razmjene valuta, naknade i kazne;
- Krediti trećim licima;
- Nefinansijska ulaganja;
- Troškovi reprezentacije;
- Troškovi regrutovanja, preseljenja ili pretplate;
- Nabavka polovne ili remontovane robe;
- Svi drugi troškovi koji nisu definisani tačkom XIII.

XV POSTUPAK DODJELE BESPOVRATNIH SREDSTAVA

1. Procedura prijave

Fond za inovacije Crne Gore će raspisati Javni poziv za učešće istraživačkih organizacija u programskoj liniji za podsticanje istraživanja u funkciji unapređenja zdravstvenog turizma, za dodjelu granta.

Javni poziv se sprovodi kao otvoreni postupak i odnosi se na istraživačke organizacije osnovane u skladu sa Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti ("Službeni list CG", br. 80/2010, 40/2011 i 57/2014) sa jasno utvrđenim rokom za dostavljanje prijave.

Da bi se prijavio na Javni poziv, Podnosilac prijave prvo mora da se registruje na portal Fonda za inovacije Crne Gore putem linka www.programifonda.me¹⁰. Zahtjev za registraciju naloga se automatski odobrava, nakon čega Podnosilac prijave dobija potrebne akreditivne putem maila. Nakon registracije, Podnosilac prijave može podnijeti svoju Prijavu direktno na portalu.

Nakon izbora programa, Podnosilac prijave pristupa popunjavanju elektronskih obrazaca koji čine dio obavezne dokumentacije za ovu programsku liniju.

U postupku razmatranja prijave sprovode se sljedeći koraci:

1. Administrativna provjera projektnih prijedloga;
2. Evaluacija projektnih prijedloga u odnosu na kriterijume izbora; i
3. Donošenje Odluke o prihvatanju/odbijanju projekta za sufinansiranje.

2. Razmatranje podnešenih prijava

i. Administrativna provjera

Fond za inovacije Crne Gore vrši provjeru primljenih prijava u odnosu na administrativne kriterijume utvrđene ovom programskom linijom.

Ukoliko prijava ne ispunjava sve administrativne kriterijume navedene u ovom programu i Javnom pozivu, ista ne ulazi u dalji postupak razmatranja. Za podnosioc prijave koji nijesu zadovoljili administrativne kriterijume donosi se Odluka o odbijanju prijave na Javni poziv.

Administrativni kriterijumi:

- a) Podnijeta je sva tražena dokumentacija iz tačke XVI za prijavu te je napisana na engleskom jeziku i potpisana od strane ovlaštenih osoba;
- b) Sadržaj prijave je ispunjen na utvrđenim obrascima Programske linije;
- c) Podnosilac prijave i partner iz Crne Gore (ako je primjenjivo) mogu zadovoljavati definiciju „organizacije za istraživanje i širenje znanja“ u skladu sa Uredbom Komisije (EU) br. 651/2014, članu 2, tačka 83 ili mogu zadovoljavati definiciju mikro, malog ili srednjeg preduzeća prema Prilogu 1 Uredbe GEBER koji je upisan u Centralni registar privrednih subjekata Crne Gore.
- d) Podnosilac prijave i partner iz Crne Gore (ako je primjenjivo) moraju biti licencirana naučnoistraživačka ustanova u skladu sa Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti ("Službeni list CG", br. 80/2010, 40/2011, 57/2014 i 82/2020.)

¹⁰ Napomena: Vođeni iskustvom sajber napada, te tehničkih poteškoća koje je isti izazvao u funkcionisanju portala Fonda, ali i cjelokupne Vladine infrastrukture, u slučaju da isti ne bude operativan za potrebe realizacije ovog programa, Fond za inovacije Crne Gore će u Javnom pozivu informisati potencijalne korisnike o alternativnom načinu registracije i prijave za Program.

- e) Ekonomske djelatnosti koje se sastoje od ponude proizvoda ili usluga na određenom tržištu Podnosilaca prijave i partnera iz Crne Gore (ako je primjenjivo) koji zadovoljavaju definiciju „organizacije za istraživanje i širenje znanja ne premašuju 20% ukupnih godišnjih kapaciteta istraživačke organizacije;
- f) Podnosilac prijave koji zadovoljavaju definiciju mikro, malog ili srednjeg preduzeća ispunili su sve obaveze redovnog plaćanja poreza i doprinosa; nijesu u pred stečajnom, stečajnom, likvidacijskom postupku, nijesu obustavili redovnu poslovnu aktivnost ili sl. u skladu s nacionalnim propisima; nijesu preduzetnici u teškoćama prema GFI za 2023. godinu
- g) Prijava je predata u elektronskom obliku preko portala na web stranici Fonda u roku navedenom u Javnom pozivu;
- h) Prema finansijskom planu iznos pomoći tražen od Fonda nije manji od 50.000,00 i nije veći od 100.000,00 eura;
- i) Trajanje projekata je najmanje 12 mjeseca, a najviše 24 mjeseci.

Prijave koje su zadovoljile administrativne kriterijume ulaze u postupak evaluacije u odnosu na kriterijume izbora.

ii. Evaluacija projektnih prijedloga u odnosu na kriterijume izbora

Svi projektni prijedlozi koji su zadovoljili administrativne kriterijume ulaze u postupak procjene projektnih prijedloga u odnosu na kriterijume izbora.

Menadžeri Fonda, nakon uvida u projektne prijedloge, svaki projektni prijedlog šalju trojici evaluatora koji su iz područja istraživanja kojem projekat pripada.

Kriterijumi odabira koje ocjenjuju evaluatori su:

1. KRITERIJUMI ZA PROCJENU ISTRAŽIVAČKO - INOVACIONOG KVALITETA PREDLOŽENOG ISTRAŽIVANJA UZIMAJUĆI U OBZIR 2 NAVEDENA PODKRITERIJUMA:

1.1. Da li su cilj, svrha i očekivani rezultati projekta jasno su definisani i obrazloženi?

- a) Ciljevi, svrha i očekivani rezultati projekta su izuzetno jasno definisani i obrazloženi;
- b) Ciljevi, svrha i očekivani rezultati su vrlo dobro definisani i obrazloženi;
- c) Ciljevi, svrha i očekivani rezultati projekta su dobro definisani i obrazloženi;
- d) Ciljevi, svrha i očekivani rezultati projekta nisu dobro definisani i obrazloženi;

- e) U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

Pitanja za komentare:

Jesu li ciljevi, svrha i očekivani rezultati projekta jasno navedeni i dobro obrazloženi? Možemo li objektivno izmjeriti da li će predloženi ciljevi i očekivani rezultati projekta biti postignuti ili ne? Jesu li predloženi ciljevi i očekivani rezultati projekta ostvarljivi?

1.2. Sprovodljivost predloženog istraživanja, odnosno je li predloženo istraživanje izvodljivo u smislu prikladnosti aktivnosti, vremenskog rasporeda, proračuna i može li se ostvariti u predloženom razdoblju.

- a) Predloženo istraživanje je izuzetno lako izvodljivo;
- b) Predloženo istraživanje je lako izvodljivo;
- c) Predloženo istraživanje je izvodljivo;
- d) Predloženo istraživanje nije izvodljivo;
- e) U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

Pitanja za komentare

Ima li projektni prijedlog jasan, cjelovit, izvodljiv i detaljno opisan plan sprovođenja, koji uključuje aktivnosti identifikovane na odgovarajući način kao i realističnu procjenu vremenskog okvira i potrebnih resursa za njegovo sprovođenje uključujući adekvatan i jasno razrađen proračun? Jesu li metode istraživanja prikladne? Što se tiče predloženih ciljeva, je li vremenski raspored ostvarljiv? Je li predloženi proračun isplativ i prikladan za predloženi projekat?

2. KVALITET ISTRAŽIVAČKOG TIMA UZIMAJUĆI U OBZIR 2 NAVEDENA PODKRITERIJUMA:

2.1. Upravljački kapacitet rukovodioca projekta

- a) Dosadašnja postignuća ukazuju na izuzetan upravljački kapacitet rukovodioca projekta potreban za vođenje predloženog projekta;
- b) Dosadašnja postignuća ukazuju na vrlo dobar upravljački kapacitet rukovodioca potreban za vođenje predloženog projekta;
- c) Dosadašnja postignuća ukazuju na dobar upravljački kapacitet rukovodioca potreban za vođenje predloženog projekta;

- d) Dosadašnja postignuća ukazuju na minimalan upravljački kapacitet rukovodioca potreban za vođenje predloženog projekta;
- e) U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

Pitanja za komentare

Da li rukovodilac projekta posjeduje iskustvo u mentorisanju dodiplomskih, postdiplomskih ili doktorskih studenata? Da li je rukovodilac projekta učestvovao kao rukovodilac ili saradnik u istraživačkim projektima? Da li rukovodilac projekta ima potrebno iskustvo za vođenje predloženog projekta uzimajući u obzir plan aktivnosti, veličinu tima i iznos sredstva?

2.2. Kvalitet istraživačkog tima, odnosno da li su struktura i kompetencije svih članova projektnog tima potrebnih za sprovođenje projekta adekvatne, odnosno da li su njihove odgovornosti realno raspoređene i opisane?

- a) Struktura i kompetencije svih članova projektnog tima su odlične;
- b) Struktura i kompetencije svih članova projektnog tima su vrlo dobre;
- c) Struktura i kompetencije svih članova projektnog tima su dobre;
- d) Struktura i kompetencije svih članova projektnog tima su minimalne;
- e) U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

Pitanja za komentare:

Je li podnosilac prijave osigurao adekvatne ljudske resurse potrebne za sprovođenje projekta, na realan način definisao strukturu, kvalifikacije i kompetencije članova projektnog tima i rasporedio njihove odgovornosti tima, te isplanirao upravljanje projektom, te jesu li članovi projektnog tima sposobni da realizuju predloženi projekat?

3. RELEVANTNOST TEME ISTRAŽIVANJA ZA BUDUĆU PRIMJENU PRIRODNIH LJEKOVITIH FAKTORA

- a) Predloženo istraživanje će značajno doprinijeti većoj istraženosti prirodnih ljekovitih faktora za buduću primjenu;
- b) Predloženo istraživanje će značajno doprinijeti vrlo dobroj istraženosti prirodnih ljekovitih faktora za buduću primjenu;
- c) Predloženo istraživanje će značajno doprinijeti dobroj istraženosti prirodnih ljekovitih faktora za buduću primjenu;
- d) Predloženo istraživanje neće doprinijeti istraženosti prirodnih ljekovitih faktora za buduću primjenu;

- e) U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

Pitanja za komentare

U kojoj mjeri će istraživanje doprinijeti većoj istraženosti prirodnih faktora? Objasnite kako vidite dalji razvoj, odnosno primjenu u ljekovite svrhe? Koliki je potencijal projekta za razvoj inovativnog proizvoda ili usluge u budućnosti?

4. KVALITET PREDLOŽENE SARADNJE S ORGANIZACIJOM U INOSTRANSTVU UZIMAJUĆI U OBZIR 2 NAVEDENA PODKRITERIJUMA:

4.1 Kvalitet istraživačke grupe u inostranstvu

- a) Istraživačke grupa u inostranstvu ima izuzetne rezultate u području istraživanja predloženog projektom;
- b) Istraživačke grupa ima vrlo dobre rezultate u području istraživanja predloženog projektom;
- c) Istraživačke grupa ima dobre rezultate u području istraživanja predloženog projektom;
- d) Istraživačke grupa nema rezultate u području istraživanja predloženog projektom;
- e) U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

Pitanja za komentare

U kojoj mjeri istraživačka grupa u inostranstvu ima prethodne rezultate u području istraživanja predloženog projektom? Da li su navedeni rezultati međunarodno prepoznatljivi? Jesu li naučne publikacije istraživačke grupe u inostranstvu u području istraživanja predloženog projektom kvalitetne?

4.2. Doprinos predložene saradnje za razvoj istraživačkih grupa u Crnoj Gori

- a) Doprinos predložene saradnje za razvoj istraživačkih grupa u Crnoj Gori je izuzetan;
- b) Doprinos predložene saradnje za razvoj istraživačkih grupa u Crnoj Gori je vrlo dobar;
- c) Doprinos predložene saradnje za razvoj istraživačkih grupa u Crnoj Gori je dobar;
- d) Nema jasnog doprinosa predložene saradnje za razvoj istraživačkih grupa u Crnoj Gori;
- e) U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

Pitanja za komentare

Da li je u okviru saradnje predloženo zajedničko objavljivanje naučnih publikacija? Jesu li u okviru saradnje predloženi kratkoročni i srednjoročni boravci crnogorskih istraživača na instituciji u inostranstvu? Ostvaruje li se u prenos novih metodologija na institucije u Crnoj Gori?

Evaluatori ocjenjuju pojedinačne aspekte koji sačinjavaju svaki evaluacioni kriterijum, a svaki aspekt ocjenjuju na skali od pet brojeva - od 1 do 5. Njihove ocjene su jednako vrijedne, te se stoga izvlači srednja vrijednost. Od evaluatora se očekuje da uz svaku ocjenu dodaju i komentar u obliku koji će dati podnosiocima prijave jasnu povratnu informaciju.

Konačna ocjena evaluacije formira se na temelju sljedeće formule:

$$K = 0,30I + 0,25II + 0,3III + 0,15IV$$

gdje su *I*, *II*, *III* i *IV* srednje ocjene (obračunava se na temelju aritmetičke sredine za svaki kriterijum i na temelju aritmetičke sredine za sve kriterijume zajedno) trojice evaluatora za odgovarajući kriterijum te je *K* konačna ocjena projektnog prijedloga. Konačna ocjena obračunava se zaokruživanjem na 2 decimale.

Da bi projektni prijedlog bio sufinansiran mora imati **konačnu ocjenu (K) najmanje 3,00**.

i. Donošenje odluke o finansiranju

Na osnovu konačne ocjene (K) svih projektnih prijedloga formira se konačna rang lista. Podnosioci prijave će biti kontaktirani od strane Fonda za inovacije Crne Gore po redoslijedu sa rang liste i u skladu sa raspoloživim budžetom, nakon čega se usaglašavaju uslovi sprovođenja projekta. Pregovori se mogu odnositi na finansijski, pravni i/ili sadržajni dio projektnih prijedloga, uvažavajući komentare evaluatora. Podnosioci prijave su dužni da dostave sljedeću dodatnu dokumentaciju:

1. Dokumenti vezani za izračun troška plata osoblja:
 - 1.1. Za novozaposlene dostaviti prijedlog ugovora (nepotpisan) te dokument na osnovu koga je određena plata;
 - 1.2. Za postojeće zaposlene dostaviti platne liste za razdoblje od 3 uzastopna puna mjeseca, koji prethode projektnom prijedlogu.
2. Validnu ponudu za svaki trošak veći od 6.000,00 eura, osim za troškove osoblja.
3. Plan nabavki
4. Obrazac izjave za pomoći male vrijednosti – de minimis pomoći.

Nakon završenih pregovora dostavljaju se Odluke o prihvatanju ili odbijanju projekata za sufinansiranje.

Podnosioci prijave, za koje je donešena Odluka o sufinansiranju projekta, pristupaju potpisivanju **Ugovora o grantu** sa Fondom za inovacije Crne Gore, kojim se definišu

međusobna prava i obaveze između Podnosioca prijave (Korisnika) i Davaoca podrške (Fond za inovacije Crne Gore).

Podnosilac prijave (Korisnik) se obavezuje da potpiše i **Ugovor o saradnji** sa svim partnerskim organizacijama koje su uključene u sprovođenje projekta kojim se regulišu međusobna prava i obaveze. Ugovor o saradnji reguliše i prava na intelektualnu svojinu proizašlu iz finansiranog projekta.

Spisak korisnika sa kojima je potpisan Ugovor o grantu biće objavljen na internet stranici Fonda za inovacije Crne Gore u roku od 10 radnih dana nakon stupanja na snagu Ugovora. Objavljuju se najmanje sljedeći podaci:

- naziv Korisnika;
- naziv projekta;
- iznos bespovratnih sredstava dodijeljenih projektu i stopa sufinansiranja (intenzitet pomoći); i
- kratak opis projekta.

Korisnik programa će biti u obavezi da otvori poseban račun koji će koristiti isključivo za potrebe realizacije projekta prihvaćenog za sufinansiranje po ovoj programskoj liniji. Korisnik će biti u obavezi da za svaki prihvatljivi i prihvaćeni trošak projekta, osim indirektnih troškova, posjeduje odgovarajuću dokumentaciju kojom se pravda taj trošak.

XVI DOKUMENTACIJA ZA PRIJAVU

1. Obrazac A - Prijavni obrazac potpisan od strane predstavnika organizacije;
2. Obrazac B - Finansijski plan projekta;
3. Obrazac C - Biografija rukovodioca projekta;
4. Obrazac D - Pismo podrške partnerske organizacije u inostranstvu potpisano od strane predstavnika organizacije;
5. Obrazac E - Pismo podrške partnerske organizacije u Crnoj Gori (ukoliko je primjenjivo) potpisano od strane predstavnika organizacije;
6. Obrazac F - Izjava o nepovratnosti PDV-a potpisano od strane predstavnika organizacije;
7. Obrazac G - Izjava podnosioca/partnera prijave o neekonomskim aktivnostima potpisano od strane predstavnika organizacije;
8. Obrazac H - Izjava Organizacije – podnosioca prijave o istinitosti podataka, izbjegavanju dvostrukog finansiranja, i prihvatanju uslova Programske linije potpisana od strane predstavnika organizacije;
9. Obrazac I – Izjava podnosioca/partnera o osiguranju vlastitih novčanih sredstava za sufinansiranje predloženog projekta potpisano od strane predstavnika organizacije;
10. Obrazac J- Izjava partnerske organizacije u inostranstvu da u svojoj djelatnosti imaju istraživanje i razvoj potpisano od strane predstavnika organizacije¹⁰.

11. Podnosioci prijava i partneri iz Crne Gore (ako je primijenjivo) koji zadovoljavaju definiciju mikro, malog ili srednjeg preduzeća prema Prilogu 1 Uredbe GEBER moraju dostaviti;

- a) GFI za prethodnu finansijsku godinu (2023. godinu)
- b) Uvjerenje Uprave prihoda i carina o redovnom izmirivanju poreza i doprinosa na lična primanja, poreza na dobit pravnih lica i poreza na dodatu vrijednost, ili reprogramu obaveza zaključno sa prethodnim mjesecom u odnosu na mjesec predaje prijave, odnosno u skladu sa važećim poreskim propisima.